

Les 4 columnes i l'arquitecte Puig i Cadafalch

Representació, símbol i significat

El 31 de Gener de 2007, diversos mitjans de comunicació (no tots els mitjans de comunicació de Barcelona ni de la resta de Catalunya), s'han fet ressò de la notícia següent: "L'Ajuntament estudia restituir la simbòlica obra de les 4 columnes a la seva ubicació original, al costat de la Font Màgica de Montjuïc. El Consistori , però, vol consensuar una decisió final entre quatre projectes abans de l'estiu"

No acabo d'entendre que una "restitució" s'hagi de "consensuar" entre diversos projectes".

Restituir, segons el diccionari vol dir: ***Tornar a posar una cosa en l'estat o la forma que tenia abans.*** Així doncs, no s'ha de fer projectes nous. S'han de "restituir". Donat que la perfídia i la malícia dels seus enderrocadors va arribar fins el punt de ficar-hi una font en el lloc on aquestes columnes es trobaven, perquè, d'aquesta manera, no es poguessin restituir mai més.

Restituir comporta, ficar-les de tal manera que es conservi sense tergiversació el seu sentit original. **Les 4 columnes tenien i han de continuar tenint,** un sentit genuïnament fidel al pensament de l'artista que les va dissenyar i construir , com a part d'un conjunt arquitectònic per a tota la muntanya de Montjuïc.

Això vol dir, en funció d'una **representació, simbolisme i significat** del simbolisme.

I, aquest espai encara hi és: Darrera la font s'hi poden posar perfectament I, fins i tot, amb la font davant, la seva estètica pot sortir-ne millorada. Sempre en funció del seu sentit que és: la catalanitat i els seu arrelament en un significat universal. Un significat, el se les 4 columnes, present a totes les cultures del món i des dels temps ancestrals de la Humanitat. Un significat, relacionat fins i tot amb l'Arbre de la Vida del que al·legòricament es parla en el mite del Jardí de l'Edèn. Les 4 columnes s'ha de restituir i el seu significat s'ha de donar a conèixer. Hi ha, però, qui no les vol restituir: Hi ha, però qui les vol restituir a un altre lloc, trencant i traint la idea del seu arquitecte constructor. Hi ha, però, qui les vols restituir en el seu lloc, però amagant i silenciand el seu significat o quedar-se només en el simbolisme català sense aprofundir en el seu significat més profund. Hi ha, però qui vol que es restitueixin i explicar el seu profund significat.

La notícia de la premsa (*El Periódico* 31-1-07) continua dient: “ *La restitució de les quatre columnes de Puig i Cadafalch, unsimbòlic monument erigit el 1919 on ara es troba la Font Màgica de Montjuïc (a Barcelona) i enderrocat el 1928 per la dictadura de Primo de Rivera, comença a desbloquejar-se*”. I, jo em pregunto: Qui la bloquejat durant tants anys que ja portem de democràcia i per què?

Continuo llegint: “ L'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) està avaluant els quatre projectes. El concurs està obert a decidir la ubicació i el “diosseny” de l'obra”

No estem parlant de “restituir” . Doncs, perquè ara ens surten amb “nous projectes” i el què pot ser més greu, “nous dissenys”. No ho entenc. I, continuo llegint: “ Entre les diverses alternatives, la que suscita un major consens inicial “reubica” les columnes en l'espai original on va ser construïdes, però, desplaçant-les a un dels laterals”.

Ara ho començo a entendre: Del què es tracta es d'amargar-les o arraconar-les. Si les posen a un lateral, la perspectiva del conjunt arquitectònic queda adulterada i el simbolisme català queda arraconat i des de la perspectiva visual queda amagat i no es veu. Hom podria parlar de traïció a Puig i Cadafalch, traïció a Catalunya i traïció als catalans. Pel seu simbolisme universal, hom podria pensar que també es pot parlar d'una traïció a la Humanitat.(Podem parlar també nosaltres ,els catalans, d' holocaust i de crims contra la humanitat o és que només poden fer-ho els jueus? Potser sí que podem fer-ho. De fet a més d'un motiu cultural que relaciona les quatre columnes amb la cultura judeo-cristiana, també perquè els nazis espanyols per insultar els catalans ens titllen de jueus)

Continuo llegint: “Si finalment s'aposta pel retorn a la plaça de Carles Buïgas[1] on actualment es troba la Font Màgica, aquest es concretaria instal·lant el monument en el extrem Oest[2] i mirant cap al Pavelló Mies van Der.”[3]

Aquesta opció, pel que es diu “suavitzaria el recel que desperta la iniciativa en bona part de la corporació municipal: el seu **excessiu impacte visual i estètic sobre una de les estampes més internacionals de la Barcelona actual**”

Ara ho entenc! De fet ja m'ho pensava.... Això és el què no volen: No volen que es facin postals de Barcelona on es vegi una imatge amb les quatre columnes perquè donen una imatge de la catalanitat!

A més, referent a les mides de les columnes, llegeixo el següent: “Si les columnes – que evocaven els 4 pals de la senyera mantinguessin la seva gran alçada de 20 metres (un detall que també està per decidir) i s'aixequessin en el lloc exacte on estaven taparien la Font Màgica”. Això no es cert, doncs les columnes han d'anar darrera de la font. Però, quan continuo llegint: **“canviaria de forma notable la façana més coneguda, visitada i popular de la muntanya”** aleshores ja ho entenc, com he dit abans: **allò què no volen es una façana catalana.**

O sigui: Volen el mateix que el dictador General Miguel Primo de Rivera. És a dir: Que Barcelona no doni imatge de catalanitat. Que a nivell internacional, empresaris i turistes no preguntin “què són aquestes quatre columnes?” i s'assabentin amb la resposta que Barcelona és a Catalunya i que Catalunya és una nació amb identitat pròpia que s'exposa per mitjà d'uns símbols.

L'any 1928 el general espanyolista Miguel Primo de Rivera les va fer enderrocar perquè eren un símbol català. Ara, que se suposa que som en democràcia i recuperació de la memòria històrica, les volen ficar en un raconet i més petites perquè no es vegi un símbol català a **la façana més coneguda, visitada i popular de la muntanya de Montjuïc de Barcelona.** I, jo em pregunto: Hem canviat de règim? Som en un règim catalanista o nacionalista català?

Per altra banda, a més a més, no es parla de posar els noms originals del projecte per al **conjunt arquitectònic hel·lènic** que havia previst Puig i Cadafalch – tenia de referent Atenes i el Partenó on es troben les quatre columnes de la deessa Atenea Niké -, els qual van ser batejats com amb noms de reis i reines espanyoles substituint noms d'arts i oficis entre d'altres símbols culturals mediterrànies i europeus.

Temple grec deessa Atenea Niké

On ara es troba el MNAC i que es diu “Palau Nacional”, sense definir si aquest “nacional” és refereix a Espanya o a Catalunya, s’havia previst anomenar-lo “**Palau del Saber Antic**”. On ara tenim el “ Poble Espanyol” hi havia previst dir-li “ **Iberiona** ”. On hi ha les dues torres venecianes hi havia previst una **Hexedra** que és un espai amb columnes on els grecs, jònics sobretot, es trobaven per a dialogar. Només es va conservar de l’original, l’actual “**Teatre Grec**” i encara no sé si en alguna cosa va ser adulterat. Se’ls deuria escapar. I, no vull donar idees, no fos cas que ara li posin “Teatre Espanyol”. Tampoc es diu res de recuperar **els rajos de llum que surten de darrera del MNAC** i que ara són tots nou de color lila. Arquets nou rajos haurien de ser cinc de color groc i quatre de color vermell simbolitzant també, darrera de les quatre columnes de pedra els colors i el simbolisme de la bandera catalana: la senyera. També s’hauria de construir **la columna de capitell jònic dedicada a la deessa Minerva** que Puig i Cadafalch en aquella època de Renaixença, havia dissenyat per a ser ficada **al bell mig de la Plaça de Catalunya** i que mai es va arribar a construir.

Es continua volen amagar els símbols catalans a Barcelona i a Catalunya, en temps de democràcia igual com es va fer en temps de la dictadura? Qui ho fa i per què? Existeix un “poder fàctic” pendent d’identificar?

Les quatre barres (forma horitzontal) o els quatre pals (forma vertical) ténen una representació que és Catalunya, un simbolisme que és la catalanitat i els dos conceptuats com a part d’un Tot, un significat que cal re-descobrir als catalans, als habitants de Catalunya, perquè identificant-s’hi en donin bon testimoni, doncs darrera el significat dels quatre pals, a més de què hi ha, allò naturalista relacionat amb els quatre elements: aire, aigua, terra i foc, s’hi troba aquell ideal que és Bé, i que Plató situa com a llavor de la independència i centre de gravetat de la nació o República.

Qui i per què vol amagar aquesta nació, aquest símbol i el seu significat que ha estat present des de segles en moments de renaixença nacional engendrada al voltant de tan alts valors i nobles principis?

Jordi Salat

josalort@hotmail.com

Nota:

He inclòs una fotografia de la *Casa Blanca* on es troba el govern dels EEUU, la nació més poderosa del món, on es poden veure també quatre columnes amb capitells jònics com les quatre columnes catalanes que Josep Puig i Cadafalch va dissenyar per la muntanya de Montjuïc de Barcelona en els temps de la RENAIXENÇA CATALANA. El seu significat, a més de tenir un component català singular, s'embrancha amb un Arbre que té un component universal i que malauradament, a molts catalans els resulta desconegut; fins i tot hi ha qui rebutja reconèixer-lo.

Llibre” Les quatre columnes catalanes”

http://www.histocat.com/htm/wr_lib_02.htm

---

[1] Buïgas és una deformació del mot Bohigues, derivat de Bohí? Si és així es podria parlar també de “l'enderrocament “ dels mots per deformació? S'hauria de dir Caldes de Montbohi enlloc de Caldes de Buí? Amb quin criteri s'ha restituit la llengua després de les desvirtuacions que ha patit? No s'hauran volgut canviar les lletres de lloc igual com ho volen fer amb les columnes? Perquè alguns mots es fan venir del llatí i no de l'iber que era la llengua autòctona? Per exemple “vas” enlloc de “got”?

[2] El cantó “Oest” que es per on el Sol es pòn, s’associa a “decadència” mentre que el cantó de l’Est” que és per on el Sol neix, s’associa a “Renaixença”. Fins i tot en aquest detalla cal ser malpensat per encertar la mal intenció dels qui volen amagar símbols catalans.

[3] Puig i Cadafalch havia posat noms d’arts i oficis als pavellons. Qui i perquè els hi ha posat noms de reis i reines espanyoles i personatges no-catalans , o estrangers?